पीएजी/लेप-III/वालेप खण्ड-गरफडीसीएम/2014-15/727-

प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा)-111, महाराष्ट्र प्रतिष्ठा भवन, 101, महर्षि कर्वे मार्ग, मुंबई - 400 020.

PRINCIPAL ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT) - III MAHARASHTRA.

Pratistha Bhavan, 101, Maharshi Karve Marg, Mumbai - 400 020.

1 1 JAN 2016

सेवा में,

१६ प्रबंध निदेशक,

फॉरेस्ट डेव्लपमेंट कापीरेशन लिमिटेड,

नागपुर

गोपनीय

311

विषय:- मार्च 31, 2015 को समाप्त हुए वर्ष के फॉरेस्ट डेव्लपमेंट कार्पीरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपुर के लेखों पर कम्पनी अधिनियम, 2013 की धारा 143(6)(b) के अन्तर्गत भारत के नियंत्रक-महालेखापरीक्षक की टिप्पणियाँ।

महोदय,

मार्च 31, 2015 को समाप्त हुए वर्ष के फॉरेस्ट डेव्लपमेंट कार्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपुर के लेखों पर कम्पनी अधिनियम, 2013 की धारा 143(6)(b). के अन्तर्गत भारत के नियंत्रक-महालेखापरीक्षक की टिप्पणियाँ (Comments) संलग्न है।

वार्षिक आमसभा (A.G.M.) होने के पश्चात, वार्षिक रिपोर्ट की पांच मुद्रित प्रतियाँ कृपया इस कार्यालय को भेज दें।

संलग्नः यथोपरि

भवदीया. प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा) - III

COMMENTS OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA UNDER SECTION 143(6)(b) OF THE COMPANIES ACT, 2013 ON THE FINANCIAL STATEMENTS OF FOREST DEVELOPMENT CORPORATION OF MAHARASHTRA LIMITED, NAGPUR FOR THE YEAR ENDED 31ST MARCH, 2015.

The preparation of financial statements of Forest Development Corporation of Maharashtra limited,' Nagpur for the year ended 31st March, 2015 in accordance with the financial reporting framework prescribed under the Companies Act, 2013 is the responsibility of the management of the company. The Statutory Auditors appointed by the Comptroller and Auditor General of India under Section 139 (5) of the Act is responsible for audit in accordance with the standards on Auditing prescribed under Section 143 (10) of the Act. by their professional body, the Institute of Chartered Accountants of India. This is stated to have been done by them vide their Audit Report dated 29th September 2015.

I on behalf of the Comptroller and Auditor General of India have conducted a supplementary audit under section 143(6)(a) of the Act of the financial statements of 'Forest Development Corporation of Maharashtra Limited,' Nagpur For the year ended 31st March 2015. This supplementary audit have been carried out independently without access to the working papers of the Statutory Auditors and is limited primarily to inquiries of the Statutory Auditors and Company personnel and a selective examination of some of the accounting records. Based on my supplementary audit I would like to highlight the following significant matters under section 143(6)(b) of the Act which have come to my attention and which in my view are necessary for enabling a better understanding of the Financial Statements and related Audit Report.

COMMENT ON FINANCIAL POSITION

Balance Sheet

B.Assets

1. Non -current assets

(a) Fixed Assets

(ii) Capital work in progress: ₹. 5.71 Crore.

1. The Company had paid an advance of ₹. 5.05 crore to Nagpur

Improvement Trust (NIT) for construction of its New Administrative building

at Nagpur. As at the end of March 2015, the value of work completed of the

said building was 7. 1.85 Crore. The Company did not show this amount as an

Advance and instead the entire amount had been shown under Capital work -in-

progress.

This has resulted in understatement of Capital Advances (Under Loans

and Advances) by ₹. 3.20 crore (₹. 5.05 crore - ₹1.85 crore) and overstatement of

Capital work -in- progress to the extent of work not completed.

OTHER COMMENTS

Statement of Profit and Loss

2. As stated by the company in its notes to accounts at Note 52, the

honorable High court of Nagpur Bench has passed order in September 2015 to

release the benefits of the 4th pay revision and 5th pay commission. Accordingly

provision for the same has been made in the accounts of ₹. 2887.19 Lakh by

including it under employee Benefit Expenses (Note No. 18).

The Company, as required by Schedule III of the Companies Act 2013,

did not disclose it as a separate item on the face of the statement of Profit and

Loss, it being an exceptional / extraordinary item.

For and on behalf of The Comptroller and Auditor General of India

Sd/-ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT) - III

Place : Date :

राजमुद्रा

फॅक्स क्रमांक :

)२२०९२३२६

सत्यमेवजयते

प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा -III),

Fax No.

)२२०१४४३८

महाराष्ट्र यांचे कार्यालय प्रतिष्ठा भवन, तळ मजला, १०१, महर्षि कर्वे मार्ग,

मुंबई - ४०० ०२०

दुरध्वनी क्रमांक

)२२०५४०२२

)२२०५७३६०

)२२०१४४३७

OFFICE OF THE PRINCIPAL ACCOUNTANT

GENERAL, AUDIT-III, MAHARASHTRA

PRATISHTHA BHAVAN, GROUND FLOOR, 101, MAHARSHI KARVE MARG, MUMBAI -

400020.

e-mail: agcommau/Maharashtra@cag.gov.in

गोपनीय

क्रमांक/पी.ए.जी./लेप-III/वालेप खण्ड-I/एफडीसीएम/२०१४-१५/७२७ दिनांक: ११ जानेवारी, २०१६ प्रति,

व्यवस्थापकीय संचालक, फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूर.

> विषय:- फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दि. ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या लेख्यावर कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय

महोदय,

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या लेख्यांवर कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय सोबत जोडले आहेत.

वार्षिक सर्वसाधारण सभा (A.G.M.)झाल्यानंतर वार्षिक अहवालाच्या पाच छापील प्रती या कार्यालयास पाठविण्यात याव्यात.

आपली विश्वासू, स्वाक्षरित प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा) - III

सहपत्र : वरील प्रमाणे

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या लेख्यांवरील अभिप्राय

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षांकरिता वित्तीय विवरणपत्र, कंपनी अधिनियम २०१३ नुसार विहीत केलेल्या वित्तीय अहवालाचे चौकटीत तयार करण्याची जबाबदारी ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची आहे. भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १३९ (५) नुसार नियुक्त केलेले सांविधिक लेखा परीक्षक हे त्यांनी स्वतंत्रपणे केलेल्या लेखापरीक्षणाचे आधारे व इंस्टीट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंटंटस ऑफ इंडिया या व्यावसायिक संस्थेने विहीत केलेल्या अंकेक्षणाच्या प्रमाणानुसार या वित्तीय विवरणपत्रावर अभिप्राय व्यक्त करण्यासाठी कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १४३ (१०) नुसार जबाबदार आहेत. त्यांनी ही जबाबदारी पार पाडलेली असल्याचे त्यांचे दिनांक २९ सप्टेंबर २०१५ रोजीच्या लेखा परीक्षकांच्या अहवालात नमूद केलेले आहे.

मी, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे वतीने कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) (अ) नुसार फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या वित्तीय विवरणपत्राचे पूरक लेखा परीक्षण केलेले आहे. हे पूरक लेखापरीक्षण आंम्ही सांविधिक लेखापरिक्षकांचे कामाची कागदपत्रे न पाहता आणि मूलत: सांविधिक लेखापरिक्षकांनी केलेल्या प्राथमिक तपासाला मर्यादित राहून स्वतंत्रपणे आणि कंपनीच्या अभिमत व्यक्ती व लेखांकनासंबंधी निवडक अभिलेख तपासून केले आहे. माझ्या लेखा परीक्षणाचे आधारावर कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत माझ्या लक्षात आलेल्या खालील महत्वाच्या बाबींवर मी प्रकाश टाकू इच्छिते, ज्या माझ्या दृष्टिने वित्तीय विवरणपत्रे व संबंधीत लेखा परीक्षण अहवाल अधिक चांगल्या रितीने समजण्यासाठी आवश्यक आहेत.

वित्तीय स्थितीवरील अभिप्राय -

ताळेबंद

- ब) संपत्ती
- १) अनावर्ती संपत्ती
- अ) स्थिर संपत्ती
- ii) प्रगती पथावरील भांडवली कामे रु. ५.७१ कोटी
- 9) कंपनीने नागपूर येथील प्रशासिकय इमारतीचे बांधकामासाठी नागपूर सुधार प्रन्यासाला रु. ५.०५ कोटी अग्रीमाचे शोधन केले आहे. मार्च २०१५ अखेर सदर इमारतीची रु. १.८५ कोटीची कामे पूर्ण झालेली होती. कंपनीने सदरहू रकमेचे समायोजन अग्रीम मधून न करता संपूर्ण रक्कम प्रगती पथावरील भांडवली खर्च म्हणून दर्शविला आहे.

याचे परिणामस्वरुप भांडवली अग्रीम (ऋण व अग्रीम अंतर्गत) रु.३.२० कोटीने (रु.५.०५ कोटी - रु. १.८५ कोटी) कमी दर्शविण्यात आला असून प्रगती पथावरील भांडवली कामे पूर्ण न झालेल्या कामाच्या मर्यादे पर्यंत अधिक दर्शविण्यात आली आहे.

<u>इतर अभिप्राय -</u> नफा तोट्याचा हिशेब

२) कंपनीने लेखाविषयक टिपणी क्र. ५२ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे मा. उच्च न्यायालय नागपूर बेंच यांनी सप्टेंबर २०१५ मध्ये पारित केलेल्या आदेशानुसार चवथे वेतन आयोग व पांचवे वेतन आयोगाचे शिफारसीनुसार थकबाकी कर्मचा-यांना अदा करावयाची आहे. त्यानुसार कंपनीने रु. २८८७.१९ लाखाची तरतूद कर्मचारी लाभ खर्चा अंतर्गत केलेली आहे (टिपणी क्र.१८).

कंपनी अधिनियम २०१३ मधील परिशिष्ट III अंतर्गत कंपनीने सदर बाब अपवादात्मक / असाधारण बाब म्हणून नफा - तोट्याचे विवरणपत्राचे मुखपृष्ठावर वेगळीबाब म्हणून प्रगटीकरण केलेले नाही.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे वतीने व करिता

> स्वाक्षरित प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा) - III

स्थळ - मुंबई दिनांक .